

Aktionsforskning og formidling.

Af: Erling Ekegren, Steen Hansen og Dorte Hecht.

Vi ville egentlig have skrevet en artikel, som behandlede to aspekter af arbejdet på universitetet. På grund af arbejdspressen, er vi desværre nødt til at beskæftige os med det første af de to nedennævnte områder.

Det ene aspekt skulle omhandle forholdet mellem aktionsforskning og formidling med udgangspunkt i den formidlingspraksis og de overvejelser, vi har gjort os i forbindelse med aktionsforskningsprojekter blandt fremmedarbejdere.

Det andet aspekt skulle være om forholdet mellem undervisning og formidling. For os at se bliver muligheden for at sammenknytte undervisningen med en formidling negligeret på mange institutter. Det er væsentligt, at den undervisning, som finder sted på vores læreanstalter, også indeholder en "forpligtigelse" for undervisningsholdene til at videregive den erkendelse, som opnås i løbet af et undervisningsforløb, til et bredere publikum, end det inden for de enkelte institutters egne snævre rammer.

Denne "forpligtigelse", som samtidig ville markere det enkelte institut og dermed understøtte dets eksistensberettigelse, er erkendt af flere institutter.

Vi vil derfor her blot opfordre til, at de enkelte undervisningshold arbejder ud fra en målsætning om at delagtiggøre andre udenfor instituttet i det arbejde, som finder sted på holdet.

Fremmedarbejdergruppen.

Da Instituttet i efteråret 75 startede et fremmedarbejderkursus, var der fra starten lagt op til, at kurset ikke

blot skulle indeholde en gennemgang og diskussion af forskellige analyser af baggrunden for den store arbejdsmigration til Vesteuropa i slutningen af 60'erne og begyndelsen af 70'erne samt om fremmedarbejdernes forhold i "Værtslandene". Det var meningen, at deltagerne på kurset samtidig skulle motiveres til at arbejde med forskellige former for praktiske projekter blandt fremmedarbejdere ud fra den enkeltes erfaringer og viden.

På den baggrund var det oplagt, at en af de diskussioner, som holdet ret hurtigt tog op, var om forholdet mellem aktionsforskning og traditionel forskning. (Se bogen Ekegren, Hecht og Hansen: Forskere, Mellemmænd, Boligaktivister. Nyt fra samfundsvidenskaberne nr.49).

På baggrund af denne diskussion, hvor hovedvægten var lagt på læsning af norske sociologer som Thomas Mathisen og Aksel Finset samt Paulo Freire, begyndte vi på holdet, at se os om efter en angrebsvinkel, hvorfra vi kunne arbejde i praksis.

Betænkning om fremmedarbejdere.

I november 74 havde Den paneuropæiske Fremmedarbejderbevægelse på en konference i Haag udarbejdet et arbejdsprogram for en forbedring af fremmedarbejdernes dårlige livsvilkår. Denne forbedring var dog betinget af, at fremmedarbejderne organiserede sig på tværs af nationalitet og grænser.

Den forholdsvis lille gruppe fremmedarbejdere i Danmark (ca. 40.000 inklusive koner og børn) var opsplittet i en række nationalitetsklubber.

Det var derfor oplagt, at vi kunne forsøge at arbejde som en slags katalysator for dannelse af en tværnationalorgani-

sering i Danmark.

Da det såkaldte Fanny Hartmann udvalg under Socialministeriet i efteråret 75 var blevet færdig med udarbejdelsen af betænkningen om: "Udenlandske arbejderes sociale og samfundsmæssige tilpasning her i landet", blev det vores opgave at formidle denne betænkning, som hverken var offentliggjort eller debateret i Folketinget, videre til fremmedarbejderne, samt sammen med dem at opstille en kritik af betænkningen.

Denne kritik skulle sendes til de politiske partier inden en folketingsdebat om betænkningen.

Vi fik fremskaffet betænkningen. Fik den mangfoldiggjort og vidresendt til de nationale klubber, hvorefter vi mødtes med klubberne.

Da betænkningen var udarbejdet uden medvirken af fremmedarbejdere, og da den indeholdt forslag til en klar forringelse af fremmedarbejdernes økonomiske forhold, vakte den selvfølgelig stor vrede blandt fremmedarbejderne, og blev derved den konkrete anledning til dannelsen af Gæstearbejdernes Fællesråd (GFR.).

I forbindelsen med betænkningen udarbejdede vi en kritik af ideologien bag betænkningen. Heri blev konsekvenserne for minoritetsgrupper i andre lande (Sverige og USA), hvor den samme ideologi dannede grundlag for minoritetspolitikken, kort beskrevet (Se; Kommentar til betænkning om "Udenlandske arbejderes sociale og samfundsmæssige tilpasning her i landet", Instituttet marts 76)

Denne kritik blev sendt til GFR, Udvalgets medlemmer og de politiske partier.

Betænkningens mest vidtgående forslag var, at de forsørgelseskontrakter, som 80-90% af alle mandlige, voksne fremmedarbejdere havde og stadig har (Se: Ekegren, Høcht, Schwats og Hansen: EV ISTIYOR UZ - Vi vil have bolig, Working papers nr.9 Nationalmuseet), ikke længere skulle kunne give fradrag i skatten.

Dette forslag var baseret på formodninger om snyderi og på, at fremmedarbejdere betalte mindre i skat end danskere. (Denne diskussion blusser til stadighed op i medierne).

En af os havde deltaget i Jesper Bruus Petersens undersøgelse om fremmedarbejdernes boligforhold i Danmark 1975 (Nyt fra samfundsvidenskaberne 76), hvor 605 fremmedarbejderfamilier og 195 danske familier gennem interviews var blevet stillet en lang række spørgsmål.

Et af disse spørgsmål kunne belyse indtægts og skatteforholdene. Materialet skulle imidlertid ikke næjere bearbejdes i boligundersøgelsen.

Vi gik derfor i samarbejde med Jesper Bruus Petersen for at få dette spørgsmål nærmere belyst. Materialet blev analyseret, og der blev udarbejdet et notat om skatte og indtægts forhold, som tilbageviste udvalgets formodninger. (Se: Ekegren og Petersen, "Notat om jugoslaveres og pakistaneres indtægtsforhold 1975 - Institut for Organisation og arbejds sociologi).

Dette notat blev ligeledes sendt til GFR, Udvalget og de politiske partier.

For at skabe en bredere forståelse udarbejdede 2 af kursusdeltagerne en radioudsendelse på Båndværkstedet (udsendt i marts 76) om fremmedarbejdernes familieforhold og om den forsørgelsesforpligtigelse, som de erhvervsaktive fremmedarbejdere havde overfor familierne i hjemlandene.

Vi havde formidlet betænkningen og argumenter imod den til fremmedarbejdergrupperne (senere sammensluttet i GFR). Vi havde udarbejdet materiale for selv at påvirke lovgivningen, og endelig havde vi produceret en radio-udsendelse.

Denne formidlingspraksis blev videreudviklet af nogle af os i boligbebyggelsen Vognmandsmarken på Østerbro i København.

Vognmandsmarken.

Under den store boligmangel i København omkring 1. Verdenskrig blev der opført en lang række nødbyggerier rundt omkring i kommunen. Et af disse var Vognmandsmarken. Boligkomplekset bestod af 11 2-etagers blokke med 317 lejligheder fra 24 m² til 38 m².

Kommunen, som indtil 1916 havde ejet grunden, betingede sig ved slaget, tilbagekøb af grunden for samme pris ialt 215.000 kr. for de 21.500 m² i 1927 eller 1978. Byggeriet skulle skulle have været nedrevet første gang i 1927, men på grund af den vedvarende boligmangel skete det først i 1979.

I 1952 kom den eneste bygningsmæssige forbedring, idet gårdlokummerne blev erstattet af toiletter på trapperne. 2 toiletter for hver 8 lejligheder.

Fremmedarbejder-Ghetto.

Ved hjælp af ejerlejlighedsloven fra 1966 lykkedes det i 68 at få Vognmandsmarken udstykket i ejerlejligheder. Der var imidlertid kun få danskere, der var interesseret i at købe lejligheder til priser fra 24.000 kr. til 58.000 kr., når samme lejligheder ved kommunens tilbagekøb

ville have en værdi på under 1.000 kr.

Det blev derfor fremmedarbejdere, som købte lejlighederne. På grund af mangel på arbejdskraft i specielt dårlige jobs i slutningen af 60'erne var mange mænd fra Tyrkiet, Jugoslavien og Pakistan kommet til Danmark. De kom alene og lod familierne blive i hjemlandene, idet de håbede hurtigt at kunne vende hjem. Overskudet ved opholdet i Danmark var imidlertid mindre end forventet, og hjemrejsen blev gang på gang udskudt, for at den enkeltes økonomiske mål kunne nås. De begyndte så småt at tage familierne hertil, men for at familierne kunne opnå opholds- og arbejdstilladelse, krævede fremmedpolitiet, at den enkelte familie rådede over "en passende bolig". En selvstændig lejlighed med maksimalt 2 personer pr. værelse. (Denne regel gælder stadig). Fremmedarbejderfamilierne stod selvfølgelig bagerst i boligkøerne. Der var ikke så meget at vælge imellem. Enten kunne man tage en ny, dyr lejlighed i højrentebyggerierne i forstadskommunerne f.eks. Ishøj eller en lejlighed i det dårligste, mest nedslidte boligbyggeri på Broerne i København. Her var lejlighederne i Vognmandsmarken en mulighed i takt med de danske lejerers fraflytning. Presset på at få "en passende bolig" i Vognmandsmarken voksede med det stigende antal familiesammenføringer. Således var der, da vi begyndte vores arbejde ca. 40 tomme lejligheder, mens der 1 år senere var adskillige tyrkiske familier på venteliste for at få en lejlighed her.

I løbet af ganske få år opstod der en fremmedarbejder-Ghetto. I 1968 bestod så godt som alle husstande af danskere. I 1970 var der 180 danske husstande og 136 fremmedarbejderhusstande.

Ved standsning af al genudlejning (alle ejere var efter

en huslejeboycot blevet lejere 1.11.76) den 15.1.1978
var der 270 fremmedarbejder og 46 danske husstande.

Fordeling på nationalitet (15.1.78)

	antal personer	antal lejligheder
Tyrkere	510	98
Jugoslavere	490	116
Pakistanere	120	34
Danskere	75	46
Marokanere	60	15
Andre	25	9

Antallet af beboere var i samme periode steget fra ca. 770
til ca. 1300. Danskerne udgjorde kun 6% af alle beboere, og
der var næsten 500 fremmedarbejderbørn i alderen 0-14 år.

Gennem avislæsning og kontakt til socialrådgivere og social-
medicinere, som havde arbejdet i området, blev vi opmærk-
somme på problemerne i Vognmandsmarken, og vi besluttede,
at gøre Vognmandsmarken til forskningsfelt i et aktions-
forskningsprojekt.

Aktionsforskning.

Selvom enkelte forskere mener, at begrebet aktionsforskning
kan føres tilbage til 20'erne, bliver aktionsforskningens
begyndelse normalt forbundet med socialpsykologen Kurt
Lewin, som i 40'erne arbejdede i USA.

Han definerede aktionsforskning som: "En sammenlignende
udforskning af samfundsmæssig handling og forskning, som
fører til samfundsmæssig handling".

Aktionsforskningen udviklede mange retninger. En af disse,
den kulturradikale-progressive, knytter sig til undertrykte
grupper, og forsøger at give solidariteten overfor disse

grupper en form, som bliver en del af disse gruppers kamp.
Retningen støtter ubetinget den undertrykte gruppes kamp,
hvor forskeren identificerer sig med den pågældende gruppe
og arbejder for en realisering af konkrete mål for gruppen.
"Forskningssituationen i et aktionsforskningsprojekt udgør
i princippet en katalysator for politisk mobilisering og
ændring blandt de grupper, der almindeligvis betragtes som
objekter" (Ekegren, Hecht, Schwartz og Hansen, 1979).
Forskerens loyalitet ligger i de ændringer, som gruppen
ønsker, og det er disse ændringer, som styrer forskerens
arbejde.

Det betyder, at informationsindsamlingen og formidlingen
af resultater sker på deltagernes præmisser i overensstemmel-
se med de konkrete mål.

Det er væsentligt, at forskeren sætter de konkrete mål ind
i en samfundsmæssig totalitetsbetragtning overfor gruppen.

Aktionsforskning i Vognmandsmarken.

Fra efteråret 1975 indtil genhusningen af beboerne i 1979
arbejdede vi i Vognmandsmarken.

Adskillige forskere, lærere og socialarbejdere har deltaget
i projektet. I alt har 16 personer været knyttet til gruppen.
I sommeren 1976 overtog vi en 1 1/2 værelses stuelejlighed
i nr. 65, og den blev udgangspunktet for alle aktiviteter.
Projektet kom til at omfatte tre hovedelementer:

Individuel rådgivning, undervisning og boligaktion.

Rådgivningen: Den individuelle rådgivning blev brugt til
at skabe kontakt til beboerne.

Arbejdet var meget omfattende, og da arbejdspresset var
størst havde vi tilsammen op mod 100 arbejdstimer om ugen

med rådgivningen.

Det var mange forskellige problemer beboerne henvendte sig med. Der var økonomiske og praktiske problemer, problemer omkring sundhed, sygdom og prævention og endelig problemer omkring børnene og f.eks. deres skolegang. Rådgivningen havde samtidig en pædagogisk funktion, idet vi lærte den, som kom med et problem, hvordan han eller hun selv kunne løse et tilsvarende problem på et senere tidspunkt.

Formidling: Den formidling, som fandt sted i forbindelse med rådgivningen vente 2 veje.

For det første måtte vi få beboerne gjort bekendt med vores arbejde, og opbygge et tillidsforhold mellem dem og os. Dernæst måtte vi opbygge grundige kontakter til de institutioner, som kunne løse problemerne. Vi havde jo hverken penge eller kompetance til at gøre noget effektivt ved selve problemerne. Vores styrke lå i, at vi havde viden om, hvorledes problemerne kunne løses.

Vi uddelte adskillige breve på tyrkisk, serbo-kroatisk, urdu og dansk til familierne, og vi ringede altid på og snakkede med den, som modtog brevet.

I brevene opfordrede vi familierne til at komme til lejligheden i nr.65, ikke blot når de havde problemer, men også for at snakke over en kop kaffe eller et glas the.

Lejligheden blev derved et mødested, hvor man ikke blot kom med et ansøgningsskema til fremmedpolitiet om arbejds- og opholdstilladelse f.eks. , men hvor man også kom for "at høre nyt", for at komme med ideer eller blot for at være sammen med andre.

Fællessproget (der blev ialt talt 16 forskellige sprog)

var dansk, men der blev så godt som altid tolket indbyrdes i grupperne.

Vi uddelte også breve, når der opstod situationer, som havde betydning for flere. F.eks. fik Københavns kommune på et tidspunkt en skattemæssig praksis, med betydning for mange i Vognmandsmarken, underkendt ved Landsskatteretten.

Kommunen ville ikke underrette dem, som det var gået ud over, de måtte selv henvende sig til kommunen.

Det var derfor oplagt, at informere alle således, at de kunne få deres sag genoptaget.

Vi fik samtidig opbygget en god kontakt til det lokale bistandskontor, til de lokale skoler, sundhedsplejersken, lægerne i området samt andre. Skattevæsenet var for upersonligt, det var altid nye vi havde kontakt med, til at vi kunne etablere nogen særlig kontakt. Vi havde dog den fordel, at vi kaldt os Vognmandsmarkens Rådgivning, hvorved man ofte betragtede os som en anden offentlig instans, og derfor behandlede os yders elskværdigt.

Undervisning. I efteråret 1977 kom den første egentlige undervisning igang. Flere af os, havde været på kursus for at blive kompetente til at undervise "herboende udlændinge" i dansk efter fritidsloven.

Indtil sommeren 1978 var der kun undervisning for kvinder, men da det lykkedes at få oprettet en egentlig kvindeskole i 2 nedlagte lejligheder, pressede mændene os til også at etablere kurser for dem.

Kvindeskolen i Vognmandsmarken kom kun til at eksistere fra maj til oktober 1978.

Her var 35 elever plus 20 børn, som fik 20 timers undervisning om ugen.

Den gode kontakt, som var blevet skabt gennem rådgivningen og de første undervisningshold i lejligheden i nr. 65, fik skolens rammer til at sprænges allerede fra starten. Skolen flyttede derfor inden vinteren til bedre lokaler udenfor Vognmandsmarken, hvorved den blev løsrevet fra aktionsforskningsprojektet. Skolen eksisterer endnu, og den er et af projektets resultater.

Boligaktionen.

Først i efteråret 1976 lykkedes det at komme i god dialog med store grupper vedrørende boligsituationen. Vi diskuterede herved, hvad man sammen kunne gøre, for at få forholdene ændret.

Indtil foråret 1977 var kravet overfor Københavns kommune, hvor borgerrepræsentationen i november 1976 havde vedtaget at nedrive Vognmandsmarken efter overtagelsen 15.1.1978, at bebyggelsen skulle retableres, således at beboerne fik mulighed for at blive boende.

I foråret 1977 ændredes kravet til genhusning til alle.

Da de fleste af ejerne i november 1976 var blevet lejere, havde de fået en midlertidig lejekontrakt uden genhusning. I oktober 1978 lovede Københavns boligborgmester ved et møde i borgerrepræsentationen at beboerne ville blive genhuset. Godt 90% er blevet genhuset i Københavns kommune, mens de få, som ønskede at bo i en af omegnskommunerne, er blevet genhuset der. I løbet af efteråret 1979 påbegyndtes nedrivningen, og nu i januar 1980 kan man se begyndelsen til det nye sociale boligbyggeri, som skal ligge på grunden.

Formidling.

Som i tilfældet med rådgivningen, var der 2 målgrupper for formidlingen. Beboerne i Vognmandsmarken og de, som kunne tage beslutningen eller presse på en beslutning om genhusning. Den sidste gruppe bestod næsten udenlukkende af politikere.

Vi uddelte som i rådgivningen adskillige breve på de 4 hovedsprog. De fleste af disse breve var imidlertid mødeindkaldelser. Der var fra december 1976 til foråret 1979 en lang række møder for "aktionsgruppen" og for alle beboere. Disse møder fandt enten sted i lejligheden i nr. 65 eller på den nærliggende skole.

"Aktionsgruppen", som bestod af ca. 25 repræsentanter for de forskellige grupper, var opstået i foråret 1977.

I denne gruppe diskuterede man, hvordan man skulle forholde sig til kommunen. Skønnede man, at det var nødvendigt med en samlet henvendelse til kommunen, blev der udarbejdet et udkast, som sammen med en mødeindkaldelse blev uddelt til samtlige husstande (Alt oversat). Det var enkelt medlemmer i "aktionsgruppen", som stod for oversættelserne.

Ved de store møder, hvor der kunne være op til 200 mænd, blev alt oversat. Det skete også, at møderne blev opdelt i mindre møder for hver sproggruppe, hvor man diskuterede problemerne igennem på modersmålet, inden man mødtes igen i et fællesmøde.

Et møde kunne f.eks. dreje sig om en samlet henvendelse til overborgmester Egon Weidekamp, eller om man skulle demonstrere på Rådhuspladsen.

Udertil har al offentliggørelse haft det formål, at forbedre og styrke beboernes krav overfor kommunen.

Tidspunkterne for offentliggørelse har derfor været dikteret af den situation vi har befundet os i i forhold til kommunen. Var vi i en forhandlingssituation, undlod vi at køre frem med anklager overfor modparten m.m.

Derudover var de politiske konstellationer på Københavns Rådhus væsentlige for formidlingen.

Valget af medier har derfor også været underlagt disse betingelser.

Vi er klar over, at mange kommunalpolitikere er interesseret i den debat, som foregår i lokalaviserne. Derfor har vi altid sørget for, at en af lokalaviserne fik de oplysninger, som vi ønskede skulle frem. Der er 2 lokalaviser i området. De er delvist konkurrerende, og det er derfor vigtigt, at man holder sig til den ene - Dette gælder også konkurrerende medier på landsplan.

Med hensyn til landspressen har vi ment, at det socialdemokratiske dagblad Aktuelt måtte prioriteres højest, fordi Socialdemokratiet udgør den væsentligste politiske magtfaktor i Københavns kommune.

Der var nogen uenighed i forskergruppen vedrørende valget af medier. Nogle mente, at dagbladet Information skulle prioriteres højt, mens flertallet mente, at den dårligt nok blev læst på Københavns Rådhus, og da højst sandsynlig med en vis afstandstagen, til gengæld bliver Information læst af en stor gruppe interlektuelle, og den er selvfølgelig det rigtige medie, hvis man vil bekræftes i sit eget universitetsmiljø.

Samspeilet mellem journalister og deres kilder var velkendt for os. Vores meninger er loyalt blevet gengivet, fordi vi opbyggede gode forhold til få journalister på ikke kon-

kurrerende medier.

Ud over de 2 tidligere nævnte aviser har vi benyttet os af: Lokalradioen, TVs Landet Rundt og radioprogrammet "Indvandrernes Time".

De politiske partier.

Fremmedarbejdernes usikre retsstilling samt den politiske situation på Rådhuset dikterede formidlingen til de politiske partier.

Ingen af os ønskede, at vi, som det så ofte er sket i græsrodsbevægelserne, blev en "filial" af et af partierne.

Vi var bange for at blive puttet i en bestemt partipolitisk bås, hvor partitaktik kunne få en uheldig indflydelse på kampen.

En af konsekvenserne af denne linje har været, at ingen af partierne er blevet bedre eller før informeret om de faktiske forhold end de andre og Magistraten.

Ved et af de store møder dukkede en borgerrepræsentant fra SF uindbudt op til mødet.

Da han forlod mødet, havde han "fået" den resolution, som skulle sendes til Overborgmesteren, med hjem. Vi skønnede derfor, at resolutionen samme aften måtte sendes til samtlige borgerrepræsentanter og til Overborgmesteren.

Gennem mobilisering af fremmedarbejderne i Vognmandsmarken og formidlingen af kraverne lykkedes det at få lagt så meget pres på Socialdemokratiet, at alle også familier uden lejekontrakt blev genhuset.

Venner og fjender.

Som vi tidligere har skrevet, var formålet med formidlingen i hele perioden i Vognmandsmarken, at den skulle føre til ændrede levevilkår for en gruppe, hvor personerne var magtesløse eller manglede politisk opbakning.

Vi har derved forsømt udgivelse af videnskabelige rapporter i traditionel forstand, idet aktionsforskningen hele tiden relaterer sig til aktionen og ikke til teorien.

Det betyder, at vi i forhold til Instituttet står umiddelbart svagt, uden egentlig forståelse for vores form for forskning.

Der er andre, som har haft lettere ved at forstå os.

Den nuværende boligminister Erling Olsen skrev i en anmeldelse af bogen "EV ISTIYOR UZ - Vi vil have bolig" den 9.1.1980 i Ryvængeladet bl.a. under overskriften:

"Forskningsprojekt manipulerer groft med fremmedarbejdere".

At bogen har givet ham anledning til den efterhånden sædvanlige hoveddrysten over, hvad man på visse dele af Københavns Universitet bruger skatteydernes penge til.

"Kan det virkelig være meningen, at bruge offentlige midler til politisk mobilisering af en gruppe fremmedarbejdere?"

spørger ministeren, som også skriver, at vi har haft halvrevolutionære ledetråde og misbrugt både Universitetet og Nationalmuseet.

Man må derfor gøre sig klart, at går man ind i et forskningsprojekt af denne karakter med en formidlingspraksis, som den vi har haft får man:

Magtesløse venner og indflydelsesrige fjender.

This article describes the present day structure of Anthropology training in the average American university. Like all social institutions, the American system of producing anthropologists has aspects which are positive, depressing and even mystical. The following description is meant to be neither an advertisement nor a condemnation of that system. My goal is to orient the readers so that we perhaps could consider what elements from that system should be avoided here in Copenhagen and what elements could be borrowed with some advantage. Additionally, I should state that this "analysis" is based on my own personal experience, and from conversations with other Americans who were in Copenhagen during May of 1979. Clearly, there will be some disagreements....

The American type of anthropological education reflects the interaction of three separate features: 1) the American interpretation of "Anthropology" as a discipline and how that knowledge should be transmitted; 2) the American university structure which combines mass education on lower levels with individual competition at higher levels; 3) the social-economic situation of the USA in the 1970s, where heightened personal expectations confront the realities of the economic crisis and academic unemployment.

Anthropology in America is still considered in its broadest interpretation. There are the four major subdisciplines--social/cultural anthropology, physical/biological anthropology, archaeology, and linguistic anthropology. Insofar as a textbook reflects the paradigm of the field, Harris' Culture, People, Nature (formerly called Culture, Man and Nature) can serve as an example. It is one of the most widely sold, if not the most widely sold, textbook in the USA. It reflects the desire to retain this 4-field approach, while simultaneously bringing in more political and bio-ecological aspects.